

راهبرد میان مدت ۲۰۲۱-۲۰۲۳

یونیوک

تقویت ظرفیت‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای
و همکاری کشورهای عضو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهبرد میان مدت ۳ (۲۰۲۱ – ۲۰۲۳)

یونیوک

تقویت ظرفیتهای آموزش های فنی و حرفه ای و همکاری کشورهای عضو

ترجمه و ویرایش:

ملیحه خیراللهی

گرافیک و صفحه بندی:

مهدیه پیک

منبع : UNEVOC

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مرکز تربیت مربی و پژوهش های فنی و حرفه ای می باشد .

بهمن ۱۳۹۹

هدف از این راهبرد میان مدت برای سالهای ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳ ، پاسخگویی به چالش‌های نوپدید در آموزشهای فنی و حرفه‌ای در این مدت ۳ سال است .

بخش آموزش یونسکو

آموزش از اولویت‌های اصلی یونسکو است زیرا این یک حق از حقوق اساسی بشر است. بنیادی است که می‌توان بر اساس آن صلح و توسعه پایدار ایجاد کرد. یونسکو، آژانس تخصصی آموزش سازمان ملل است و که رهبری جهانی و منطقه‌ای در زمینه آموزش، تقویت سیستم‌های ملی آموزش را بعهده دارد و از طریق آموزش با تمرکز ویژه بر قاره آفریقا و نیز برابری جنسیتی سعی دارد به چالش‌های جهانی معاصر پاسخ دهد.

دستور کار آموزش جهانی ۲۰۳۰

یونسکو ، به عنوان آژانس تخصصی آموزش سازمان ملل متحد، عهده دار هدایت و هماهنگی برنامه آموزش ۲۰۳۰ است. این برنامه بخشی از یک حرکت جهانی برای ریشه کن کردن فقر از طریق ۱۷ هدف توسعه پایدار تا سال ۲۰۳۰ است. برای دستیابی به همه این اهداف آموزش ضروری است، این آژانس هدف ۴ را بعنوان هدف تخصصی خود در نظر گرفته که عبارت است از : "تضمین آموزش با کیفیت فراگیر و عادلانه و ترویج فرصت‌های یادگیری مادام العمر برای همه". چارچوب عملکرد آموزش ۲۰۳۰ ، راهنمایی برای اجرای این هدف بلندپروازانه و دیگر تعهدات است.

فهرست محتوا

۱	پیشینه
۱-۱	وضعیت جهانی
۲-۱	اهداف توسعه پایدار (SDGs)
۳-۱	اولویتهای یونسکو
۴-۱	راهبرد میان مدت ۲: درسهای آموخته شده
۲	چشم انداز راهبرد میان مدت ۳
۱-۲	مامویت یونسکو-یونیوک
۲-۲	نظریه تغییر
۳-۲	ویژگیهای کلیدی
۴-۲	تاثیر کلی مورد نظر
۵-۲	منابع بودجه
۳	حوزه‌های برنامه
۱-۳	حمایت از کارکنان آموزش فنی و حرفه‌ای در دنیای دیجیتال
۲-۳	آموزشهای فنی و حرفه‌ای در زمینه اقدام پیرامون تغییرات اقلیمی
۳-۳	آموزش فنی و حرفه‌ای جامع برای مهاجران و جوانان محروم
۴-۳	مشارکت بخش خصوصی
۵-۳	شبکه یونیوک
۶-۳	مدیریت دانش
۴	پروژه خاص پاسخ به کووید-۱۹
۱-۴	تقویت پاسخگویی، چابکی و مقاومت موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای در زمان پسا کرونا
۵	نظارت و ارزشیابی
۱-۵	پیشرفت نظارت و گزارش دهی
۲-۵	زنجیره نتایج

۱ پیشینه

۱-۱ زمینه جهانی

از موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای (آموزش فنی و حرفه‌ای) انتظار می‌رود با کمک به جوانان و بزرگسالان برای کسب مهارت‌های لازم برای اشتغال، کار مناسب و کارآفرینی، به نیازهای اقتصادی و اجتماعی متعدد پاسخ دهند. آنها همچنین بازیگران اصلی جهت دهی به سمت جوامع پایدار و اقتصادهای سبز هستند. در بیشتر کشورهای عضو، موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای دستخوش تحولات مهمی شده‌اند تا پاسخگوی تقاضاهای متفاوت و متغیر بازارهای کار و نیاز به توسعه پایدار باشند. اما با وجود آمدن بحران چند وجهی کوید-۱۹، توسعه مهارت‌ها و بازارهای کار بنوعی دچار سکون و رکود شده‌اند و از موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای انتظار می‌رود راهبردهای نوینی برای مقابله با چالش‌های فعلی تدوین نموده و نوعی آمادگی برای آینده در حال توسعه کار ایجاد نمایند.

۱-۲ اهداف توسعه پایدار^۱ (SDG)

اهداف توسعه پایدار نقشه اصلی دستیابی به آینده بهتر و پایدارتر برای همه است. مرکز بین‌المللی آموزش فنی و حرفه‌ای یونسکو - یونیوک (از این پس یونسکو - یونیوک نامیده می‌شود)، معتقد است موفقیت کلی برنامه ۲۰۳۰ متکی به جوانان و بزرگسالانی است که مجهز به دانش، مهارت‌ها و شایستگی‌های مناسب برای کمک به تحقق آن برنامه هستند. هدف توسعه پایدار ۴ که هدف آن "تضمین آموزش با کیفیت فراگیر و عادلانه و ترویج فرصت‌های یادگیری مادام‌العمر برای همه" است، محور اصلی کار یونسکو - یونیوک است، به این صورت:

¹ Sustainable Development Goals.

<p>• هدف ۳-۴ : حصول اطمینان از دسترسی برابر همه زنان و مردان به آموزش فنی، حرفه‌ای و عالی مقرون به صرفه و با کیفیت، از جمله دسترسی به دانشگاه .</p>	
<p>• هدف ۴-۴ : افزایش قابل ملاحظه تعداد جوانان و بزرگسالانی که دارای مهارت‌های مناسب و مرتبط برای اشتغال و کارآفرینی هستند از جمله مهارت‌های فنی و حرفه‌ای.</p>	
<p>• هدف ۴-۵ : از بین بردن نابرابری‌های جنسیتی در آموزش و تضمین دسترسی برابر برای تمام سطوح آموزش و حرفه‌آموزی برای افراد آسیب پذیر، از جمله افراد دارای معلولیت، بومیان و کودکان در موقعیت‌های آسیب‌پذیر.</p>	

یونسکو - یونیوک با حمایت از کشورهای عضو در اطمینان از دسترسی آموزش فنی و حرفه‌ای با کیفیت برای همه ، در تحقق اهداف غیر از هدف شماره ۴ توسعه پایدار به ویژه اهداف متمرکز بر کاهش فقر (هدف شماره ۱ توسعه پایدار)، برابری جنسیتی (هدف شماره ۵)، کار مناسب و رشد اقتصادی (هدف شماره ۸)، صنعت، نوآوری و زیرساخت (هدف شماره ۹)، اقدامات اقلیمی (شماره ۱۳) و مشارکت‌های جهانی (شماره ۱۷) کمک می‌کند.

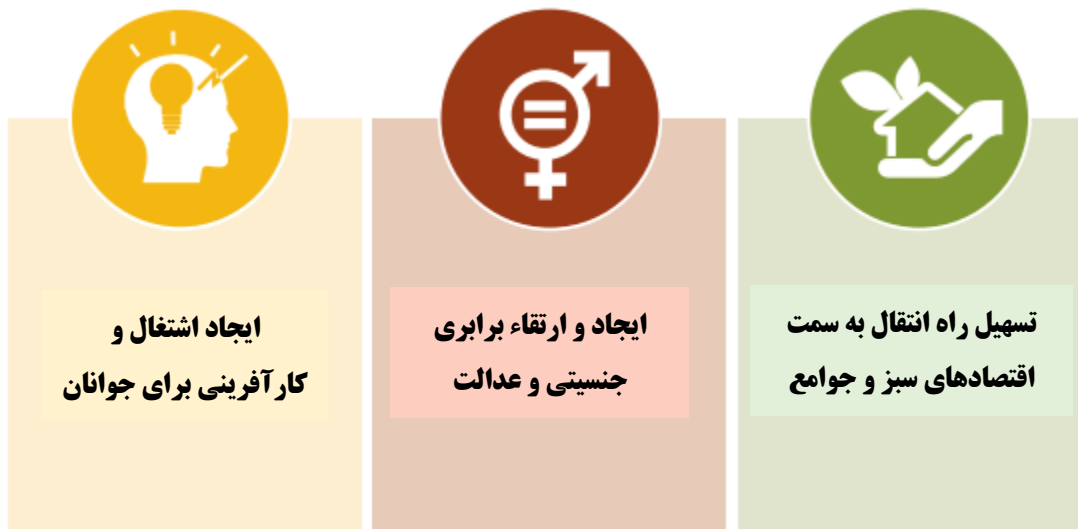
۳-۱ اولویت‌های یونسکو

دستور کار آموزش یونسکو برای پیشبرد دو اولویت مهم طراحی شده است:

• **اولویت آفریقا** - راهبرد عملیاتی یونسکو برای اولویت آفریقا (۲۰۱۴-۲۰۲۱) از چشم انداز اتحادیه آفریقا که دستیابی به یک آفریقای یکپارچه و منسجم، مرفه و صلح آمیز است که توسط شهروندان خود اداره می‌شود و یک نیروی پویا در عرصه جهانی است، پشتیبانی می‌کند.

• **اولویت برابری جنسیتی** - اقدامات مربوط به اولویت برابری جنسیتی یونسکو بر ایجاد سیاست‌ها و ابتکاراتی تأکید می‌کند که باعث ایجاد یک محیط مناسب برای همه زنان و مردان می‌شود. این تمرکز بر برابری در تمام کارهای یونسکو - یونیوک به ویژه از طریق تلاش برای اطمینان از میزان برابر مشارکت زنان و مردان در فعالیتهای برنامه، اعمال می‌شود.

استراتژی یونسکو برای آموزشهای فنی و حرفه‌ای (۲۰۲۱-۲۰۱۶)^۲ سه حوزه با اولویت دارد:

این راهبرد برخی زمینه‌های اصلی سیاست‌ها و اقدامات را با هدف حمایت از کشورهای عضو برای ارتقاء تناسب نظام‌های آموزش فنی و حرفه‌ای خود تعیین می‌کند. تمرکز بر تجهیز همه جوانان و بزرگسالان به مهارت‌های مورد نیاز نه تنها برای یافتن کار مناسب و توسعه ذهنیت‌های کارآفرینانه و نوآورانه، بلکه برای تبدیل شدن به شهروندانی فعال در جامعه‌ای منصف و عادل، فراگیر و پایدار لازم و ضروری است. این اولویت‌های جامع و کلی، اساس کار یونسکو-یونیوک را تشکیل می‌دهد و در تمام حوزه‌های برنامه که در این راهبرد آمده، منعکس می‌شود.

۴-۱ راهبرد میان مدت ۲ (۲۰۲۱-۲۰۱۶)^۲: درس‌های آموخته شده

با بررسی راهبرد میان مدت ۲ (۲۰۲۱-۲۰۱۶)، ارتباط و تناسب، اثربخشی و همسویی آن با راهبردهای ملی و اولویت‌های موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای تأیید شد و اجرای آن منجر به افزایش همکاری در جامعه آموزش فنی و حرفه‌ای شد و برنامه رهبری آموزش فنی و حرفه‌ای یونیوک در حالی که به تقویت کلی شبکه کمک می‌کرد، در توسعه ظرفیت‌ها و توانمندیهای رهبران جامعه آموزش فنی و حرفه‌ای نقش

^۲) <https://unevoc.unesco.org/i/692>

^۳) MTS-II.

مهمی داشت. همانطور که در طی فرآیند ارزیابی مشهود است، شبکه یونیوک همچنان بزرگترین سرمایه یونسکو- یونیوک است.

در طول دوره راهبرد میان مدت ۲ (۲۰۲۱-۲۰۱۶) افزایش فرصتها برای اشتراک دانش، همکاری و یادگیری همسالان در بین مراکز یونیوک منجر به درک بهتر از چگونگی تأثیر زمینه‌های مختلف بر نتایج در سطح سازمانی شد. اما در عین حال نیاز به پیگیری برای کمک به موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای در استفاده از دانش حاصل از برنامه‌های ظرفیت‌سازی نیز شناسایی شد. همچنین فراخوان‌هایی برای اتخاذ رویکرد مدل ترکیبی در آموزش نیز صورت گرفت یعنی آموزش حضوری و آموزش آنلاین برای افزایش انعطاف‌پذیری ترکیب شوند.

در اولویت‌های موضوعی راهبرد میان مدت ۲، یونسکو-یونیوک نشان داد که این ظرفیت را دارد که برای آموزش فنی و حرفه‌ای در سطح جهانی دستور کار و برنامه تنظیم کند و نقش صدای پیشرو در سبزسازی آموزش فنی و حرفه‌ای را ایفا کند. با این حال، دامنه و تأثیر مشارکت‌های آن در ایجاد اشتغال برای جوانان و ارتقاء آموزشهای فنی و حرفه‌ای جامع محدود بود. علیرغم اینکه منابع دانش تولید شده از طریق این مشارکتهای موضوعی هم مفید و مرتبط و مناسب بود، اما انتشار دانش مختلف متناسب برای طیف متنوعی از مخاطبان باید بهبود و افزایش یابد. در حالی که مجموعه‌ای از منابع راهنما در حوزه‌های مختلف راهبرد میان مدت ۲ ایجاد شد، اما به نظر می‌رسید که جای خالی مطالب و محتوای عملی زیادی برای استفاده در طی مرحله اجرا در سطح سازمانی دیده می‌شد.

ویژگی راهبرد میان مدت ۲ اهداف بلند پروازانه آن بود، که یونسکو- یونیوک را با چالش‌های متعددی روبرو کرد که هنگام تدوین راهبرد میان مدت ۳ به دقت به آنها توجه کرد. در راهبرد میان مدت ۲ طیف گسترده‌ای از فعالیتها وجود داشت اما با محدودیت در شمار کارکنان جهت اجرای کار، و همین امر مشکلات تضمین پایداری و کیفیت خروجی را برجسته کرد. به همین دلیل یونسکو- یونیوک برای تبدیل شدن به یک سازمان چابکتر و پویاتر، ساماندهی و اجرای فرایندهای کارآمد را در اولویت قرار خواهد داد.

۲ چشم انداز راهبرد میان مدت (۳)

ارتقاء آموزشهای فنی و حرفه‌ای آینده‌نگر که پاسخگوی توسعه پایدار و تقاضاهای بازار کار باشد

آموزش فنی و حرفه‌ای با کیفیت برای همه

۱- ۲ مأموریت مرکز یونسکو - یونیوک

از آنجا که برای اولین بار در سال ۱۹۹۲ به عنوان یک پروژه بین‌المللی آموزش فنی و حرفه‌ای تا زمان تاسیس آن به عنوان مرکز المللی آموزش فنی و حرفه‌ای یونسکو - یونیوک در سال ۱۹۹۹، مأموریت هدایت‌کننده آن حمایت فعال از کشورهای عضو در تقویت و ارتقاء آموزشهای فنی و حرفه‌ای در این کشورها بوده است. موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای توسعه یافته‌ها و رویکردهایی جهت اجرای مهارتهای مورد نیاز ارائه می‌کنند، برای پیشرفت و توسعه و اجرای دوره‌های عملی خوب راهبردهای موثر ارائه می‌دهند. یونسکو- یونیوک از طریق کمک‌های فنی و مداخلات موضوعی از برنامه‌های توانمندسازی رهبران و کارکنان و از ارتقاء تبادل دانش و یادگیری همسالان، به ویژه در شبکه یونیوک پشتیبانی می‌کند. شبکه یونیوک، شبکه جهانی یونسکو برای موسسات متخصص در آموزش فنی و حرفه‌ای است و توسط یونسکو-یونیوک هماهنگ می‌شود، این مرکز شامل بیش از ۲۵۰ عضو است که به عنوان " مراکز یونیوک " شناخته می‌شوند.

۲- ۲ نظریه تغییر

یه تشخیص یونسکو-یونیوک لازم است کشورهای عضو، موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای را که با اصول یادگیری مادام‌العمر هماهنگ و با بازارهای کار پویا همسو باشند توسعه دهند. یونسکو-یونیوک با راهبرد میان مدت ۳ (۲۰۲۳ - ۲۰۲۱)، برنامه‌ها، اهداف و فعالیت‌هایی را طراحی نمایند که موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای را قادر سازد این تقاضاها و نیازها را برآورده نمایند و آموزش مهارت‌های با کیفیت را برای آینده پایدار کار ارائه دهند.

بحران کووید-۱۹ اهمیت آموزش انعطاف‌پذیر و از راه دور را برجسته کرده و محدودیت‌هایی را که بسیاری از موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای در این زمینه با آن روبرو هستند، آشکار نموده است. روشن شده است که گذار به سوی یادگیری آنلاین و انتقال به سمت برنامه‌هایی که مزایای هر دو نوع آموزش یعنی حضوری و مجازی را داراست نباید معطل بماند. این همه‌گیری جنبشی را برای افزایش به اشتراک‌گذاری دانش و یادگیری از طریق همسالان و هم‌گروهها در درون شبکه یونیوک بوجود آورده و یونسکو-یونیوک از این فرصت خیلی خوب در جهت توسعه اقتدار خود برای اتخاذ یک رویکرد ترکیبی جدید برای توسعه ظرفیت‌ها و توانمندی‌ها استفاده خواهد کرد.

ارتباط بین آموزش فنی و حرفه‌ای و دنیای کار در دوران پس از کووید-۱۹ دوباره شکل می‌گیرد. بیش از هر زمان دیگری، ایجاد پیوندهای محکم‌تر و ارتقاء همکاری با صنعت برای اطمینان از اینکه آموزش فنی و حرفه‌ای مرتبط، متناسب و تقاضا محور است، ضروری است. راهبرد میان مدت ۳ بحث را به سمت تمرکز بر آینده پیش‌بینی شده و آماده شدن برای روندهای نوظهور سوق می‌دهد. این امر به موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای این امکان را می‌دهد تا خود را در این واقعیت‌ها جای دهند و به سرعت راهبردهای خود را برای پاسخگویی اتخاذ نمایند. در طی این فرآیند نوآوری و پیشرفت، موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای باید توسعه مهارت‌های مهاجران و جوانان محروم را با تمرکز ویژه بر دختران و زنان در اولویت قرار دهند تا اطمینان حاصل کنند که آنها تحت "برنامه توسعه پایدار ۲۰۳۰" هیچ کس را پشت سر نمی‌گذارند."

۲۵۴ مرکز یونیوک در ۱۶۶ کشور جهان تا ماه ژوئن ۲۰۲۰ (خرداد ۱۳۹۹)

۳-۲ ویژگی‌های اصلی

در فرایند تهیه و تدوین سند راهبردی میان مدت ۳ سه سوال مهم بسیار کمک کرد.

سوم، آیا اجرای این راهبردیبا توجه به منابع و ظرفیتهای موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای واقعی و عملی هست یا خیر.

دوم، آیا این راهبرد در ایجاد تغییرات تحول‌آفرین در سطح سازمانی و در سطح جامعه تاثیرگذار هست یا خیر.

اول اینکه آیا این راهبرد متناسب با نیازهای فعلی و آتی موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای مختلف و همینطور متناسب با رسالت و هدف کلی یونسکو-یونیوک هست یا خیر.

این سوالات راهنما خیلی کمک کرد تا سند راهبردی ۳ قبل از هر چیز، شروع حرکت به سمت رویکردی عملی‌تر، فراگیرتر که به برابری جنسیتی توجه دارد از جانب یونسکو-یونیوک برای حمایت از فعالیتهای پیش رو را تسهیل کند، کمک‌های فنی گسترش یابند و نوآوریها و ابتکارات آزمایشی در زمینه‌های خاص انجام شوند. بمنظور پشتیبانی پایدارتر و منسجم‌تر از فعالیت‌ها، برنامه‌ای برای توسعه و اجرای مجموعه فعالیت‌های مرتبط در طول سه سال آینده اعمال خواهد شد. برای پاسخگویی بهتر به علایق و سلايق خاص گروه‌های هدف، برنامه‌های مربوطه یک بخش خاص از صنعت را شناسایی کرده و در مورد موضوعات مهم آن بخش که مداخلات آموزش فنی و حرفه‌ای بیشترین تأثیر را روی آنها دارند، تحقیق و بررسی کنند.

در طی مرحله اجرا، چهار اصل اعمال خواهد شد: **مشارکت، بهینه سازی، اولویت بندی و انطباق**. یونسکو-یونیوک با جامعه توسعه و شرکای جهانی و همچنین بازیگران و ذینفعان در سطح منطقه‌ای و کشوری همکاری خواهد کرد. تأکید ویژه‌ای بر توسعه طرح مشارکت جدید با بخش خصوصی خواهد شد. یونسکو-یونیوک با شناسایی و استفاده از منابع - چه مادی و چه فنی - درعین حالی که به جستجوی منابع جدید پشتیبانی می‌پردازد، آنچه را که از قبل دسترسی داشته بهینه می‌کند. مهمتر از همه، یونسکو-یونیوک در آماده‌سازی برای مشکلات مهم ناشناخته‌ای که ممکن است در طول اجرای سند راهبردی ۳ رخ دهد، به اصول اولویت‌بندی و انطباق متوسل شود و بدرستی اولویت‌هایی که باید پیگیری شوند را تشخیص داده و بهترین روشهای ارائه و اجرا را اتخاذ نمایند.

اتخاذ ۴ اصل
در مرحله پیاده سازی

انطباق

مشارکت

اولویت بندی

بهبود
سازشی

۴- ۲ تأثیرات کلی مورد هدف

آموزش پرسنل آموزش فنی و حرفه‌ای در زمینه دیجیتال سازی	*آماده سازی حداقل ۵۰۰ پرسنل آموزش فنی و حرفه‌ای در زمینه دیجیتال
موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای اقدامات ملموسی در زمینه تغییرات اقلیمی انجام دهند	*۴۵۰ ذینفع آموزش فنی و حرفه‌ای جهت حمایت و پشتیبانی *۱۰۰ ذینفع آموزش فنی و حرفه‌ای از ۵۰ موسسه آموزش فنی و حرفه‌ای برای ظرفیت سازی *۳۰ موسسه آموزش فنی و حرفه‌ای برای کمک فنی جهت اجرا و پیاده سازی
موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای فعالیت از قبل سعی کنند نیازهای خاص مهاجران و جوانان محروم را برآورده سازند	*۱۰ موسسه آموزش فنی و حرفه‌ای در ۱۰ موقعیت مختلف بصورت آزمایشی کارهای نوآورانه به نفع ۲۰۰ فراگیر انجام دهند
هم افزایی بین شرکتهای جهانی و جامعه توسعه در آموزش فنی و حرفه‌ای	*۲۰ فرصت همکاری تجاری بین شرکتهای جهانی و جامعه توسعه در آموزش فنی و حرفه‌ای در موقعیت کشورهای متفاوت *۲ جلسه پلتفرم جهانی در سال برگزار شود
مراکز یونیوک بیشتر مشارکت کنند و از آنها برای انجام اقدامات بیشتر حمایت شود	*۷۰ رهبر در ۳ برنامه های رهبری جهانی آموزش فنی و حرفه‌ای یونیوک تعلیم داده شوند و به بیش از ۲۰۰ دانش آموزته جهانی از رهبران آموزش فنی و حرفه‌ای اضافه شوند *۳۰ مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای بطور فعال در ۳ برنامه منطقه‌ای یادگیری از همسالان شرکت کنند و ۱۰ تا از آنها در اجرا و پیاده‌سازی کمک کنند
اطلاعات مربوط به کیفیت سیستمهای آموزش فنی و حرفه‌ای، روشها و اقدامات و فعالیتهای انجام شده در سطح جهانی منتشر شود	*به جامعه جهانی آموزش فنی و حرفه‌ای اطلاعات مقایسه‌ای در زمینه کیفیت نظام‌های آموزش فنی و حرفه‌ای تمام کشورهای عضو را دریافت کنند *۳۰ اقدام نوآورانه و نویدبخش از طریق پایگاه داده‌ای آنلاین در دسترس قرار گیرد *۴ فصلنامه در سال از فعالیتهای یونیوک منتشر شود
تقویت پاسخگویی، چابکی و انعطاف‌پذیری موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای در زمان پسا کرونا	*از ۱۰ موسسه آموزش فنی و حرفه‌ای حمایت شود تا در زمان پسا کرونا برنامه‌هایی برای تامین نیازهای آموزشی محلی ۶۰۰ فراگیر را تامین کنند *از ۱۰ موسسه آموزش فنی و حرفه‌ای در ارائه و اجرای خدمات جدیدشان و در ظرفیت‌سازی برای بیش از ۱۰ معلم و مدیر آموزش فنی و حرفه‌ای حمایت شود *۱۰۰ ذینفع سازمانی در برنامه یادگیری از همسالان مشارکت کنند * اقدام نوآورانه و نویدبخش تهیه و تدوین شود و برای جامعه جهانی آموزش فنی و حرفه‌ای منتشر شود

گروههای هدف

*موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای که خدمات ارائه می‌کنند	*کل دنیا با اولویت بر آفریقا و کشورهای کوچک جزیره‌ای
*مراکز اولویت بندی شده یونیوک	در حال توسعه (SIDS) ⁴
	* گروههای محروم با تمرکز بر مهاجران و جوانان

۵-۲ منابع بودجه

این راهبرد از طریق وجوه تأمین شده توسط دولت فدرال جمهوری آلمان و یونسکو اجرا خواهد شد. در صورت لزوم کمکهای بیشتر سایر اهدا کنندگان جمع‌آوری می‌شود. تخمین زده شده است که مبلغ ۴.۸ میلیون دلار یا ۴.۴ میلیون یورو برای تضمین اجرای موفق این راهبرد برای سه سال لازم است.

⁴ (کشورهای کوچک جزیره‌ای در حال توسعه مثل مالدیو، فوجی، باهاماس، باربادوس....

۳ حوزه‌های برنامه

۱- ۳ حمایت از کارکنان آموزش فنی و حرفه‌ای برای یک دنیای دیجیتال مورد نظر

هدف: افزایش ظرفیت کارکنان آموزش فنی و حرفه‌ای برای مدیریت یک دنیای دیجیتال

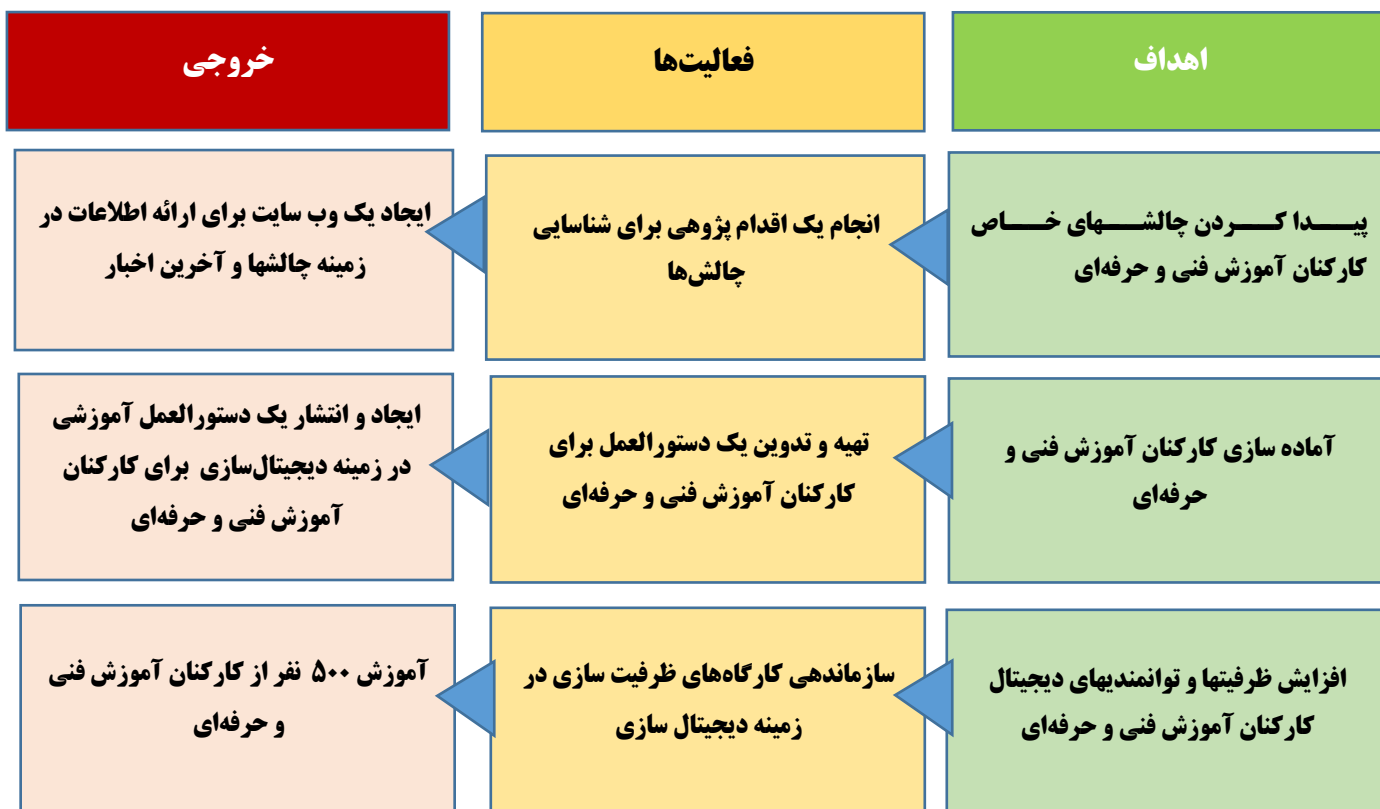
دیجیتالی شدن منجر به تغییرات گسترده‌ای در مهارت‌های مورد نیاز کار و زندگی شده است. برای اینکه موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای کارآمد و جذاب باقی بمانند، باید شایستگی‌ها و مهارت‌های مهم دیجیتال را برای تغییر دنیای کار شناسایی و معرفی کنند و از فرصت‌های ایجاد شده از طریق دیجیتال‌سازی، به ویژه آموزش از راه دور، بهتر استفاده کنند. بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ سطوح مختلف آمادگی کشورها در ارتباط با یادگیری از راه دور و توانایی‌های مختلف برای مدیریت موثر این چالش نشان داده است.

موفقیت در استفاده از مزایا و مقابله با چالش‌های دیجیتال شدن، تا حد زیادی به قابلیت‌ها و توانایی‌های دیجیتال کارکنان آموزش فنی و حرفه‌ای - یعنی مدیران، معلمان و مربیان بستگی دارد. با این حال، معلمان و مربیان غالباً ظرفیت و توانایی لازم برای بکارگیری و استفاده از تحولات دیجیتال و فرصت به روزکردن مهارت‌های خود در استفاده از دستورالعمل‌های مدرن فناوری را ندارند. به همین ترتیب، مدیران موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای به دلیل عدم حمایت در ایجاد محیط‌های دیجیتال و ایجاد موسسات خلاق و نوآور، مشکل دارند.

یونسکو - یونیوک با تشریح چالش‌های خاص دیجیتال‌سازی موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای و بهره‌گیری از نتایج مرتبط با دو پروژه کلیدی: ۱ - ادغام نوآوری و یادگیری در آموزش فنی و حرفه‌ای (BILT)⁵ و ۲ - مهارت‌های مراکز نوآوری (i-hubs)⁶ از کارکنان آموزش فنی و حرفه‌ای در آمادگی برای دنیای کار دیجیتال شده بدون محدودیت جنسیتی و برای اجرای بهتر آموزش فنی و حرفه‌ای حمایت خواهد کرد.

⁵) Building Innovation and Learning in TVET.

⁶) Skills for Innovation Hubs.

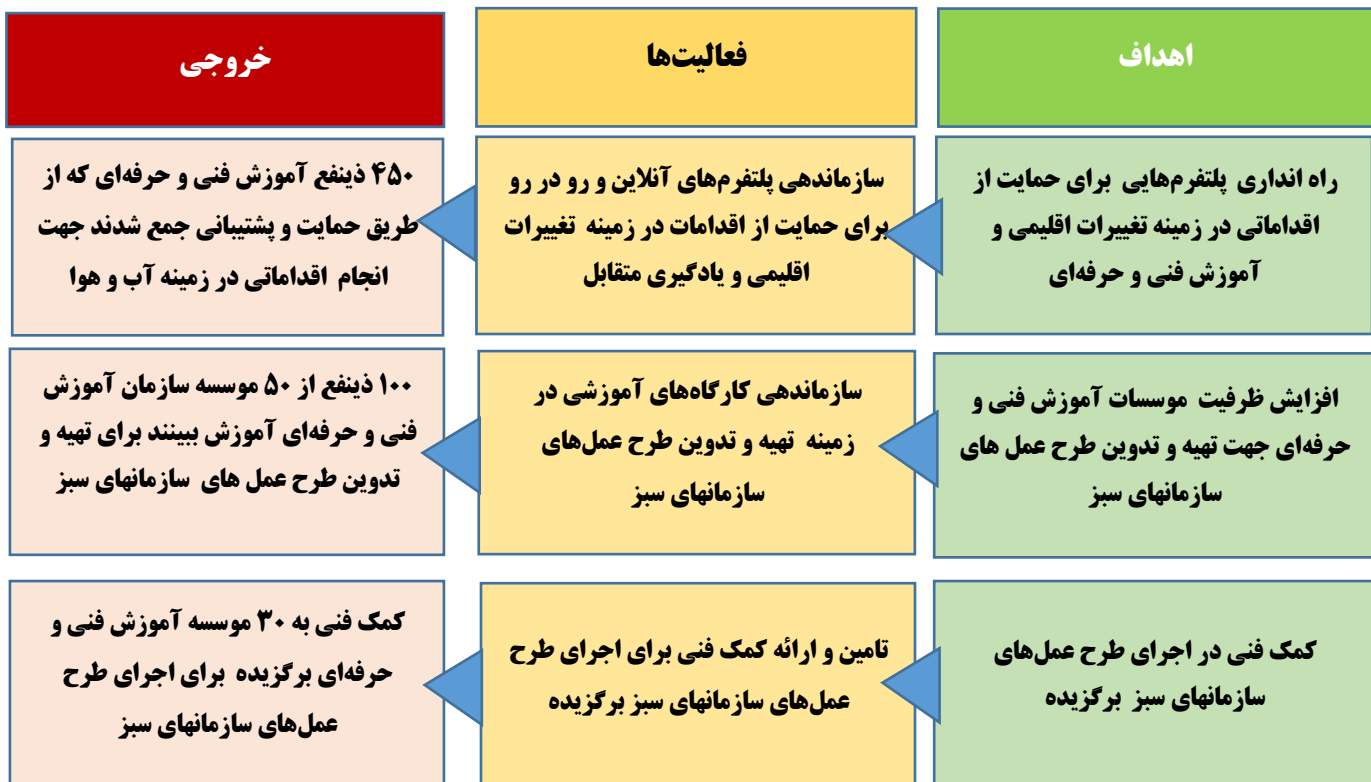
۲-۳ آموزش فنی و حرفه‌ای برای اقدام در زمینه تغییرات آب و هوایی

هدف: نهادینه سازی و سازماندهی پاسخ به تغییرات اقلیمی در آموزشهای فنی و حرفه‌ای

آموزش با کیفیت و اقدامات اقلیمی از اهداف مهم برنامه ۲۰۳۰ برای توسعه پایدار است. اقدامات ترکیبی برای دستیابی به این اهداف نه تنها آموزش در زمینه توسعه پایدار را ترویج می‌کند بلکه به پایداری بخش اشتغال کمک می‌کند. در صورت اجرای سیاستهای صحیح، انتقال سبز می‌تواند منجر به ایجاد ۲۴ میلیون شغل جدید شود. با این حال، موسسات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای اغلب توانایی ایجاد ظرفیتهای لازم برای این انتقال فعال را ندارند و به طور کافی آموزشهای لازم برای تعامل با بخش اشتغال جهت پاسخگویی به نیازهای این بخش را ندیده‌اند. به دلیل پاسخهای از هم گسیخته موسسات به تغییرات آب و هوایی، همکاری با بازیگران اصلی بخش اشتغال و جوامع محدود باقی مانده است.

یونسکو - یونیوک از موسسات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای در توسعه و اجرای راهبردهای سبز برای تغییر محیط‌های آموزشی و یادگیری، و در مهارت‌آموزی کارآموزان، ارتقاء مهارت متخصصان در بخشهای شغلی سبز و بازآموزی افرادی که بواسطه این انتقال شغلشان را ازدست داده‌اند حمایت خواهد کرد. از طریق بسیج موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای برای مشارکت در حمایت و اجرای اقدامات سبزسازی آموزش فنی و حرفه‌ای طبق دستورالعمل آموزش فنی و حرفه‌ای سبز، یونسکو - یونیوک رهبران و دانش‌آموختگان یونیوک را برای تدوین و تهیه راهبردهای موثر برای سبزسازی موسسات و پاسخگویی به چالش‌های تغییرات اقلیمی توانمند خواهد کرد که این امور تاثیر مثبتی روی جامعه و بازار کار خواهد داشت. این قسمت از برنامه به مشارکت هرچه بیشتر بخش آموزشهای فنی و حرفه‌ای در اجرای نقشه راه آموزش برای توسعه پایدار ۲۰۳۰ کمک خواهد کرد.

۳-۳ آموزش فنی و حرفه‌ای جامع و فراگیر برای مهاجران و جوانان محروم

هدف: توسعه و گسترش مسیرهای مهارت آموزی برای مهاجران و جوانان محروم

آموزش فنی و حرفه‌ای و تمرکز آن برای ایجاد شایستگی‌های حرفه‌ای برای دنیای کار اغلب به عنوان ابزاری برای بهبود پیامدها و نتایج بازار کار مهاجران و جوانان محروم در نظر گرفته می‌شود با این حال، مهاجران و جوانان محروم به ویژه دختران همچنان با موانع جدی در ارتباط با دسترسی به آموزشهای باکیفیت مهارت‌ها ارائه شده توسط موسسات رسمی آموزش فنی و حرفه‌ای روبرو هستند.

در سطح جهانی، مهاجرت به دلیل عواملی مثل درگیری‌های گسترده، بلایای طبیعی و اقتصادهای متشنج، افزایش یافته است - در سال ۲۰۱۹ تعداد مهاجران بین المللی به ۲۷۲ میلیون نفر رسید. در مواجهه با این افزایش، موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای اغلب خود برای انتقال مهاجران و جوانان محروم به آموزش رسمی و غیررسمی یا انتقال به بازار کار آمادگی ندارند.

فقدان تجربه و دانش عملی معلمان و موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای مانع بزرگی در تامین نیازهای خاص مهاجران و جوانان محروم در موقعیتهای یادگیری سنتی است. از آنجایی که تلاش می‌شود موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای این مشکل را برطرف کنند، اقدامات عملی لازم مثل آموزش معلمان، انعطاف برنامه‌های درسی و آموزشی و تسهیل ایجاد تجربه کاری محلی برای کارآموزان جهت انتقال راحت و آسان به دنیای کار ضروری بنظر می‌رسد.

جهت ارتقاء شمول گرایی موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای، یونسکو- یونیوک درصدد مشارکت با سازمانهای محلی، با جامعه توسعه که با آموزشهای فنی و حرفه‌ای در سطح کشور کار می‌کنند و همینطور با ارائه‌کنندگان غیررسمی آموزش فنی و حرفه‌ای است. یونسکو- یونیوک همینطور پروژه‌های جامع و کاملی را با هدف بهبود دسترسی مهاجران و جوانان محروم به مهارت‌آموزی شناسایی و تسهیل خواهد کرد. براساس کارهای موضوعی قبل در زمینه کارآفرینی، یونسکو - یونیوک تاکید ویژه‌ای بر توسعه شایستگی‌های کارآفرینی و مهارتهای اقتصادی برای افزایش هرچه بیشتر میزان اشتغال خواهد داشت.

۴ - ۳ مشارکت بخش خصوصی

هدف: افزایش سرمایه گذاری بخش خصوصی در آموزش فنی و حرفه‌ای

در زمانی که دنیای کار و آموزش برای برنامه‌های بعد از کووید-۱۹ آماده می‌شود، هماهنگی برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای موجود با تقاضای صنعت از اولویت‌های اصلی است. شرکتهای جهانی نقش راهبردی در تزریق نوآوری و ارائه آموزش فنی و حرفه‌ای دارند، به ویژه در بخشهای دارای اولویت که تحت تاثیر دیجیتال سازی سریع و اتوماسیون هستند. این شرکتها در عین حالی که نیروی کار حال حاضر و آینده خود را برای کسب مهارت‌های مورد نیاز برای مشاغل نوپدید آماده می‌کنند، در راهبردهای آموزشی و نحوه ارائه آموزشهای خود تغییرات لازم را ایجاد می‌نمایند. در سطح کشوری، جامعه و کمیته توسعه در حال متمرکز کردن مجدد برنامه‌ها و سرمایه‌گذاریهای خود برای ایجاد اشتغال و آموزش فنی و حرفه‌ای با کیفیت از طریق پروژه‌های همکاری راهبردی است.

شبکه بین‌المللی یونسکو - یونیوک، اهمیت ایجاد بحث و تعامل با شرکتهای جهانی جهت تضمین اینکه آموزشهای فنی و حرفه‌ای تقاضا محور باشند را به خوب درک کرده است. شرکتهای جهانی، علیرغم اینکه بازیگران کلیدی هستند اما شرکای مشهودی در جامعه توسعه نبوده‌اند. یونسکو و یونیوک هر دو در جهت

بهبود کیفیت آموزش کار می‌کنند و سرمایه‌گذاری‌های بسیار مهمی در این زمینه کرده‌اند اما جلساتی که این شرکتها همدیگر را ملاقات کنند و برای تاثیر هرچه بیشتر سرمایه‌گذاریهای بعدی در زمینه آموزش فنی و حرفه‌ای راهکار بیاندیشند، بسیار اندک و محدود بوده است.

یونسکو - یونیوک، پیشنهاد می‌دهد تا پلتفرمی برای گفتگو و همگام سازی تجاری بین شرکتهای جهانی و جامعه و کمیته توسعه در آموزش فنی و حرفه‌ای ایجاد کند. این پلتفرم فرصتهایی را برای هر دو طرف فراهم می‌کند تا برای آینده کار و آموزش فنی و حرفه‌ای بطور مشترک آماده شوند و سرمایه‌گذاری‌های بعدی را در سطح کشور افزایش دهند. برای به حداکثر رساندن تاثیر این کارها، شبکه بین‌المللی یونسکو - یونیوک صناعی را که در اثر فرایندهای دیجیتالی شدن، اتوماسیون و سبزسازی به احتمال زیاد مختل خواهند شد در اولویت قرار می‌دهد.

۵- ۳ شبکه یونیوک

هدف: ترویج ایجاد شبکه و یادگیری از همسالان در بین موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای

شبکه یونیوک از زمان راه اندازی آن در سال ۱۹۹۳ عامل اصلی یادگیری دوجانبه یا متقابل و ظرفیت‌سازی بوده است. یونیوک با بیش از ۲۵۰ مرکز در ۱۶۶ کشور عضو یونسکو، فرصت‌های بی‌نظیری را برای یادگیری و تبادل در بین مراکز خود در کشورها فراهم می‌کند. دستاورد موفقیت تلاش‌های قبلی برای افزایش ارتباط و اثربخشی شبکه یونیوک، یونسکو - یونیوک بر روی دو خط کاری برای توسعه آینده تمرکز خواهد کرد: یکی با هدف بهبود مدیریت و حاکمیت شبکه یونیوک و دیگری با هدف حمایت از مراکز یونیوک در اجرای اقدامات ملموس و ظرفیت‌سازی.

به طور کلی یک عامل کلیدی در بهبود همکاری بین مراکز یونیوک، برنامه رهبری آموزش فنی و حرفه‌ای یونیوک بوده است. از سال ۲۰۱۶ این برنامه بیش از ۲۰۰ رهبر(پیشرو) آموزش فنی و حرفه‌ای بعنوان نمایندگان برای ایجاد تغییر موثر تربیت کرده است. در طول دوره راهبرد ۳ (راهبرد ۲۰۲۳ - ۲۰۲۱) یونسکو-یونیوک با ارائه پودمانهای یادگیری ترکیبی ضمن انطباق برنامه منطقه‌ای خود برای تمرکز بر ایجاد ظرفیت‌سازی بین مدیران سطح میانی آموزش فنی و حرفه‌ای دسترسی به برنامه رهبری آموزش فنی و حرفه‌ای یونیوک جهانی را گسترش خواهد داد. یونسکو-یونیوک با فراهم آوردن برنامه‌هایی با انعطاف‌پذیری و تعامل بیشتر با پیگیری پشتیبانی و کمک فنی در سطح سازمانی، اطمینان حاصل خواهد کرد که شبکه یونیوک همچنان پویا و پاسخگوی نیازهای همه مراکز یونیوک هست.

۶-۳ مدیریت دانش

هدف: پیشرفت و ارتقاء آموزش فنی و حرفه‌ای از طریق تبادل دانش

یونسکو- یونیوک مانند یک اداره مرکزی برای گردآوری و پخش داده‌های مقایسه‌ای، ابتکارات نوآوری و منابع عملی در بخش آموزش فنی و حرفه‌ای عمل می‌کند. یونسکو- یونیوک با درک تناسب و سودمندی دانش تولید شده در شش برنامه مذکور در این راهبرد بر هرچه موثرتر کردن خروجی‌های انتشارات خود و بر ادغام محتوا و مطالب غنی حاصل از مشارکت‌های موضوعی خود در درون منابع دانش خود تمرکز خواهد کرد.

بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ تقاضا برای داده‌ها و اطلاعاتی که اقدام سریع و قطعی را میسر می‌سازد را به میزان قابل توجهی افزایش داده است. برای هماهنگی و همگامی بهتر با تقاضاها و نیازهای درحال تغییر، دانش تولیدشده جدید باید بسیار کوتاهتر، متمرکزتر، و قادر به انتقال پیامهای روشن و دقیق باشد. یونسکو- یونیوک از طریق انتشار یک سری از راهنماهای تمرین‌گرا براساس حوزه‌های اصلی برنامه و انتشار شیوه‌های امیدبخش، ابتکاری و نوآورانه در آموزش فنی و حرفه‌ای که اجرای آنها مورد تاکید است، برای تامین دانش عملی مورد نیاز برای انجام اقدامات ابتکاری و نوآورانه موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای اولویت قائل می‌شود.

باتوجه به تغییر جهانی به سمت محتوای دیجیتال و با تایید اثربخشی آن به عنوان مکانیزمی برای ارتقاء تبادل دانش در مقیاس گسترده، یونسکو- یونیوک منابع آنلاین به روز گسترده‌ای شامل موارد زیر و نه محدود به آنها را در اختیار قرار خواهد داد: گسترش یک پایگاه داده‌ای مربوط به آموزش فنی و حرفه‌ای قابل دسترس در وبسایت خود، ارتقاء به اشتراک‌گذاری دانش آنلاین از طریق کمپینهای (کارزارهای) رسانه‌های اجتماعی هدفمند، ایجاد یک گروه یا انجمن (فروم) تعاملی در زمینه آموزش فنی و حرفه‌ای با دسترسی آسان و برگزاری طیف وسیعی از کنفرانس‌های مجازی تعاملی براساس تقاضای کاربران.

۴ پروژه پاسخ ویژه به همه‌گیری کووید - ۱۹

۱ - ۴ تقویت پاسخگویی، چابکی و انعطاف‌پذیری موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای در دوران پسا کرونا

هدف: کاهش تأثیر بیماری همه گیر کووید-۱۹

همه‌گیری کووید - ۱۹ به طور اساسی اقتصاد جهانی را به چالش کشیده است. پیش بینی شده است ۱.۲۵ میلیارد کارگر تحت تأثیر از دست دادن شغل، جابجایی و کاهش ساعت کار قرار بگیرند. این همه‌گیری علاوه بر ایجاد نگرانی‌های اقتصادی و بهداشتی، به طور قابل توجهی بر بخش آموزش نیز تأثیر گذاشته است.

کمکی که موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای می‌توانند در بهبود وضعیت پس از این همه‌گیری می‌توانند بکنند سه برابر است. اول، این موسسات می‌توانند برای تأمین تقاضاهای فوری کارگران ماهر در بخشهایی که بسیار تحت تأثیر قرار گرفته‌اند، آموزشهای کوتاه مدت ارائه کنند. دوم، موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای می‌توانند تأثیر این همه‌گیری را بر تقاضا برای مهارتهای بازار کار ارزیابی کرده و برنامه‌ریزیهای سیستماتیک لازم را برای ارائه برنامه‌های مهارت‌آموزی مجدد (بازآموزی مهارت) و ارتقاء مهارت انجام دهند. سوم، آنها می‌توانند از این فرصت استفاده کرده و آمادگی خود را برای بحران‌ها و اختلالات آینده تقویت نمایند.

این پروژه ویژه جهت کمک به کاهش تأثیرات فوری، میان مدت و بلند مدت این بحران جهانی در نظر گرفته شده تا فرصت‌هایی برای موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای در سراسر جهان - به ویژه موسسات آموزش فنی و حرفه‌ای کشورهای در حال توسعه - ایجاد شود تا آنها ۳ نقشی که در بالا ذکر شد را ایفاء نمایند.

۵ نظارت و ارزشیابی

۱- ۵ تهیه گزارش و پایش روند پیشرفت کار

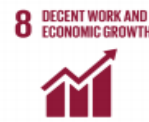
در راهبرد میان مدت ۳ از دستورالعملهای یونسکو در مورد مدیریت مبتنی بر نتایج^۷ (RBM) استفاده خواهد شد تا اطمینان حاصل شود که شاخص‌های عملکرد برای هر حوزه از کار شناسایی و کنترل می‌شوند. در اجرا، یونسکو - یونیوک از رویکرد مشارکتی برای تضمین کارایی مدیریت و اجرای موثر برنامه استفاده خواهد کرد. نتایج از پیش تعریف شده این راهبرد از طریق پیگیری خروجی‌های ایجاد شده در هر یک از فعالیتها و با تجزیه و تحلیل خروجی‌ها و نتایج فعالیتها همانگونه که در زنجیره نتایج تشریح شده، مدیریت و پایش می‌شود. در حین اجرای فعالیتهای تعریف شده در راهبرد میان مدت ۳، یونسکو - یونیوک هر گونه اقدامات اصلاحی لازم برای مدیریت شرایط پیش بینی نشده و سایر خطرات خارجی یا داخلی را شناسایی و اعمال خواهد کرد.

تهیه گزارش منظم از پیشرفت کلی در اجرای این راهبرد و نتایج حاصله از آن با استفاده از ابزار نظارت و گزارش‌دهی یونسکو انجام خواهد شد. علاوه بر آن، گزارش‌های منظم از اهدا کنندگان آماده خواهد شد تا روشی کارآمد برای پیگیری پیشرفت اجرای یونسکو - یونیوک و نتایج محقق شده در پایان هر سال فراهم شود.

این گزارشها، پیشرفت کمی و کیفی حوزه‌های مختلف برنامه‌های این راهبرد را نشان می‌دهند. آخرین اخبار مربوط به استفاده از بودجه و همینطور اقدامات مدیریت مالی یونسکو در پایان هر سال یا در ابتدای سال بعد از اجرا به اهدا کنندگان ارائه خواهد شد. یک گزارش مالی نهایی در پایان اجرای راهبرد توسط یونسکو تهیه خواهد شد. یک ارزیابی از اثربخشی، کارایی، مناسب و مرتبط بودن و تأثیر فعالیتهای اجرا شده قبل از پایان آخرین سال اجرا در سال ۲۰۲۳ سازماندهی خواهد شد که توسط منابعی از خارج از یونسکو انجام می‌شود.

⁷) RBM = Results-Based Management.

ITC

مرکز تربیت مربی
و پژوهش های فنی و حرفه ای

آدرس: کرج . میدان آزادگان. بلوار امام رضا (ع). بلوار تربیت مربی

مرکز تربیت مربی و پژوهش های فنی و حرفه ای

صندوق پستی: ۳۵۵۱-۳۱۵۳۵

کدپستی: ۳۱۴۹۹۷۳۱۱۵

تلفن: ۳-۳۲۵۱۱۹۲۲

تلفکس: ۳۲۵۰۵۵۳۶

Email: info@tvto-itc.ir

Website: www.tvto-itc.ir

LMS: www.itclms.ir